

پژوهش کار اقلیت خاصی است

پژوهش، سنتی دانشگاهی است و از زمانی شکل می‌گیرد که دانشگاه‌ها شروع به فعالیت کردند؛ یعنی از قرن ۱۴و۱۳ که همزمان می‌شود با رنسانس. دانشگاه‌هایی مانند آکسفورد،

کمبریج، سوربن و... دانش از حوزه کلیسا و دیرها بیرون می‌آید و به اهل دانش‌های جدید و روز سپرده می‌شود و فلاسفه‌ای مانند کانت، دکارت، هگل و ... شروع می‌کنند به ظهور کردن که هریک بر اندیشه‌های دیگری کار می‌کند.

در حقیقت، تحول علوم انسانی در دوره رنسانس شکل می‌گیرد و با اختراع دستگاه چاپ توسط گوتنبرگ، کتاب‌های مهم دنیا که تا آن زمان بسیار اندک بوده‌اند منتشر می‌شوند.

تاریخ نشان می‌دهد به فاصله ۵۰سال، بیشتر کتاب‌های بزرگ و مهم دنیا به زبان‌های مهم آن زمان چاپ و ترجمه می‌شوند و سنت دانشگاهی شکل می‌گیرد. به این معنا که این کتاب‌ها خوانده می‌شوند و کار بر آنها آغاز می‌شود و با شکل‌گیری دایره‌المعارف‌ها در قرن ۱۷ و ۱۸ دانش جدید در اختیار جهانیان قرار می‌گیرد.

اما اغلب دوستان تئاتری ما به امر پژوهش بی‌توجه هستند و بیشتر به بازیگری یا کارگردانی گرایش دارند و پژوهش برای کمتر کسانی جذاب است، زیرا کاری است بسیار دشوار و نیازمند خواندن، جست‌وجو و استمرار بسیار.

بنابراین کار هر کسی نیست و لازم است فرد صاحب‌نظر، اندیشه، ایده یا سوزه‌ای باشد که بخواهد درباره آن تحقیق کند. اما این‌که چرا حلقه‌های مفقوده در زمینه پژوهش زیاد است، باید چند نکته را در نظر گرفت.

پژوهش جنبه مادی چندانی ندارد. چاپ اثر با مشقاتی رویه‌روست به‌ویژه با توجه به وضعیت نشرو استقبالی که چندان چشمگیر نیست یا اصلا سفارش‌دهنده‌ای وجود ندارد. حتی تعداد نمایشنامه‌نویسان در قیاس با کارگردان‌ها و بازیگران کمتر است، چون نویسنده باید صاحب دیدگاهی باشد و نوشتن برای همه آسان نیست.

بنابراین مشکل پژوهش مضاعف می‌شود. مثلاً چند نفر داریم مثل بهرام بیضایی که هم پژوهش دارد و هم نمایشنامه می‌نویسد. جالب است نمایشنامه‌های او بسیار در پژوهش‌هایش ریشه دارد. یعنی وقتی کتاب پژوهشی «نمایش در ایران» را می‌نویسد، متوجه غنای انواع نمایشنامه‌های ایرانی می‌شود. بنابراین پژوهش کار اقلیت خاصی بوده و واقعیت این است که متقاضی زیادی هم ندارد.

نبود سفارش‌دهنده یکی دیگر از مشکلات است. پژوهشکده‌های زیادی داریم که بودجه‌های خوبی هم دارند و گاهی کارهایی می‌کنند و آماری هم می‌دهند ولی پژوهش بر اساس ذوق و سلیقه شخصی اتفاق می‌افتد. یعنی کسی باید شور و علاقه و انگیزه انجام پژوهشی را داشته باشد و البته دستمزد این کار، زندگی آن پژوهشگر را تامین نمی‌کند. با این حال مراکزی که بودجه و امکانات دارند، می‌توانند سفارش دهند باشند.

شکی نیست که در هر زمینه‌ای از پژوهش تکلیم و نواقص و کمبودها یا نیازهای مان را نشناسیم، نمی‌توانیم محصول درستی به دست آوریم. پژوهش است که برای ما بسترسازی می‌کند.

پژوهشگری می‌تواند سازوی فکری باشد و به داشتن چشم‌انداز یا برنامه‌ریزی برای آینده کمک کند. پژوهش که روز و هفته ندارد، بلکه امری مستمر و بلندمدت است که با پیگیری و تداوم، به جریانی پویا تبدیل می‌شود ولی بدون بسترسازی درست، استمرار پیدا نمی‌کند.

جایزه بهترین فیلمنامه جشنواره دریای سرخ به فیلم «سونسوز» رسید

فیلم «سونسوز» با نویسندگی و کارگردانی رضا جمالی بعد از حضور در بیست‌وششمین دوره «جشنواره شب‌های سیاه تالین» در کشور استونی که از جشنواره‌های الف دنیاست، در دومین حضور بین‌المللی خود تنها نماینده سینمای ایران در جشنواره فیلم دریای سرخ عربستان بود.

این فیلم جدید در کنار فیلم‌های مهم جهان از جمله فیلم سینمایی «مثلث اندوه» ساخته روبین اوسینود برنده نخل

«حقیقت»

همچنان

باقی است

شانزدهمین جشنواره بین‌المللی

فیلم‌های مستند (سینما حقیقت)

با معرفی برگزیدگان به کار خود پایان داد

طلای جشنواره کن و همچنین در کنار فیلم‌های جدید «دلال» به کارگردانی هیروکاگوتوکوریندا، «ارواح انیشیرین» ساخته مک دونالد، «تصمیم به رفتن» از پارک جان ووک و «امپراتوری نور» فیلم جدید ساخته سم مندس آثار مهمی بودند که امسال در جشنواره دریای سرخ به نمایش گذاشته شدند.داستان فیلم سونسوز در دو دهه قبل می‌گذرد، جایی که یک مستندساز اقدام به ساخت مستندی از عقیمی زنان

یک روستا می‌کند. روستایی کوچک که مدت زیادی است بچهای در آن به دنیا نیامده و همه مردان این روستا زنان را مقصر می‌دانند که زنان روستایی برای حفاظت از حیثیت خود فیلم را دزدیده و می‌سوزانند اما در زمان حال مشخص می‌شود که عقیمی از مردان روستا بوده و زنان هیچ مشکلی ندارند و این بار مستندساز سعی دارد حقیقت را در فیلم جدید آشکار کند./ مهر

شانزدهمین جشنواره بین‌المللی سینما حقیقت که از ۲۰آذر کار خود را آغاز کرده بود، شامگاه گذشته با برگزاری مراسم اختتامیه و معرفی برگزیدگان در بخش‌های مختلف ملی و بین‌الملل به پایان رسید. در هفته‌ای که گذشت، پردیس سینمایی ملت به عنوان خانه جشنواره در این دوره، پاتوق اهالی و علاقه‌مندان سینمای مستند بود و روزها و شب‌های پرشوری را در این حوزه به وجود آورد که نشان از پویایی سینمای مستند دارد. به جز حضور فیزیکی، به سباق دو دوره گذشته، امکان تماشای آنلاین برای مخاطبان فراهم بود و آنها درصد قابل توجهی از آثار را از طریق سامانه هاشور تماشا کردند. فارغ از نمایش و رقابت فیلم‌ها به عنوان بخش اصلی سینما حقیقت، برگزاری نشست‌ها و کارگاه‌ها و جلسات متعدد در این جشنواره با حضور سینماگران مستند که با طرح مسائل و موضوعات مختلف همراه بود، یکی از مهم‌ترین دوره‌های این رویداد سینمایی را رقم زد که مویذ روند رو به رشد سینما حقیقت است.

علی رستگار گروه فرهنگ و هنر

دسترسی به اهداف

این دوره جشنواره سینما حقیقت همسو با گام دوم انقلاب اسلامی، در دولت سیزدهم و با هدف ایجاد بسترهای مناسب برای تقویت حضور جریان ساز سینمای مستند در عرصه‌های مختلف فرهنگی و اجتماعی و نمایش آثار متنوع و ارزشمند این عرصه با محور اخلاق، امید و آگاهی برگزار شد.

تلاش برای نمایش تاریخ و فرهنگ جامعه ایرانی - اسلامی، پاسداشت هویت ملی و ترسیم وضعیت امروز و چشم‌انداز آینده ایران و جهان با نگاه عدالت‌محور به فرصت‌های قرن جدید، حمایت از آفرینش‌های هنری در سینمای مستند ایران و آشنایی قیاس‌سازان کشور با تحولات نوین سینمای مستند جهان از اهداف شانزدهمین جشنواره سینما حقیقت بود.

تنوع مضمونی و محتوایی آثار این دوره به‌ویژه در عرصه سینمای ملی، نشان از تقویت حضور جریان‌ساز سینمای مستند در عرصه‌های مختلف فرهنگی و اجتماعی داشت. اگر از ضعف

ساختاری و روایی برخی آثار حاضر در این دوره جشنواره بگذریم که شاید انتخاب و حضورشان در بخش مسابقه، چندان موردانتظار نبود و حتی در قیاس با برخی دوره‌های موفق این رویداد، فیلم‌سازان مطرح و نام آشنای سینمای مستند مشارکت نداشتند. اما جشنواره با همین ظرفیت هم‌گام‌های مثبت و موثری درباره جریان‌سازی مستند برداشت و شاهد آثاری متنوع با محورهای اخلاق، امید و آگاهی بودیم. یعنی اگر هم فیلم‌ها طرح مسأله می‌کردند و دست روی نقاط منفی و معضلات جامعه، محیط‌زیست، میراث فرهنگی و حوزه‌های دیگر می‌زدند، از سر تعهد، دغدغه‌مندی، دلسوزی هنرمندانه و از باب هشدار، آسیب‌شناسی و اصلاح بود.

به عنوان مثال، فیلمی مثل خانه مامان شکوه که در بخش مسابقه مستند بلند ملی و بین‌الملل حضور داشت، سراغ موضوعی اجتماعی و معضل زنان مبتلا به اعتیاد در یک کمپ می‌رود، مطلقاً از منظر سیاه‌نمایی نیست و مسئولان اجرایی باید آن را به عنوان یک تلنگر و هشدار درنظر بگیرند، یا فیلم‌هایی مثل شهر گمشده و بلوار اتحاد که به ترتیب به بررسی مشکلات آپادان و یجت معضلات آب یک محله می‌پردازد، با وجود اشاره به مسائل جامعه‌نگاهی مبتنی بر امید و آگاهی و منطبق با اهداف جشنواره دارد.

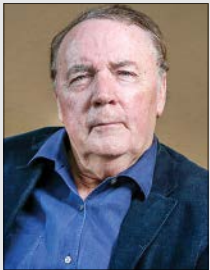
همه آثاری که در قالب مستند، نوری به تاریخ و فرهنگ ایرانی و اسلامی انداختند و سهمی در بازنمایی هویت ملی داشتند، نقشی در استمرار روند موثر سینمای مستند ایفا کردند.

به جز این پیشرفت تأثیرگذار و جریان‌ساز که نشان از رشد مستندسازان ایرانی و مسیر درست و هویت‌مند آنها دارد، در مواجهه با آثار برتر مستند سینمای جهان که تعدادی از آنها در این دوره جشنواره هم در قالب بخش بین‌الملل و فیلم‌های بلند، نیمه بلند، کوتاه و نمایش‌های ویژه رخ داد و آشنایی با تغییر و تحولات نوین سینمای مستند هم اتفاق

مثبتی برای سینمای مستند ایران افتاد و نگاه جهانی را در آنها تقویت کرد. ایجاد فرصت برای اشتراک‌گذاری تجارب مستندسازان هم به بهترین شکل در نشست‌ها و جلسات و کارگاه‌های آموزشی شانزدهمین جشنواره سینما حقیقت صورت گرفت و ضمن تقویت بنیه علمی و تکنیکی مستندسازان جوان، به سهم خود نقش مهمی در شناسایی، رشد و توسعه سینمای مستند خواهد داشت. درعین حال این انتقال تجربه، فارغ از نتایج مثبت در حوزه سینمای مستند در میان مدت و درازمدت، ثمرات مثبتی هم در بخش‌های

پیشخوان

کتاب ناتمام نویسنده فقید کامل می‌شود

بر اساس گزارشی که وال استریت ژورنال منتشر کرده‌است، بنیاد «مایکل کرایتون» بیش از ۱۰۰ صفحه از زمانی را در اختیار جیمز پرترسون قرار داده است که درباره داستان فوران آتشفشان «ماونالا» در هاوایی و ارتباط آن با مجموعه‌ای از سلاح‌های شیمیایی مخفی و مرگبار نوشته شده است. کرایتون در سال ۲۰۰۸ درگذشت و مجموعه بزرگی از آثار ادبی از جمله پارک ژوراسیک، قضیه آندروما، کنگو و گرّه را از خود به جای گذاشت و با اقتباس از این رمان‌ها چند فیلم سینمایی ساخته شده است. همسر کرایتون، نسخه نیمه‌تمام زمانی را پس از درگذشت این نویسنده پیدا کرد. جیمز پرترسون که تکمیل رمان ناتمام کرایتون را به عهده گرفته‌است هیچ‌گاه کرایتون را ملاقات نکرده است. او خالق مجموعه کتاب‌های مشهور با شخصیت کارآگاه «الکس کراس» است و تاکنون بیش از ۴۲۵ میلیون نسخه از این کتاب را به فروش رسانده است. رمان ناتمام کرایتون که هنوز نامی برایش انتخاب نشده در سال ۲۰۲۴ منتشر می‌شود./ ایسنا

فیلم کوتاه

معرفی هیات علمی همایش مطالعات فیلم کوتاه تهران

اعضای هیات علمی چهارمین همایش مطالعات فیلم کوتاه تهران معرفی شدند. ترکیب اعضای هییات علمی این رویداد پژوهشی سینمایی به ترتیب حروف الفبا شامل منصور براهمی؛ پژوهشگر، مترجم، نویسنده و استاد دانشگاه، حسن حسینی؛ منتقد، پژوهشگر و استاد دانشگاه و فراد مومتن؛ نویسنده و مدرس سینما، رامتین شهپازی؛ منتقد، پژوهشگر و استاد دانشگاه و فراد مومتن؛ نویسنده و کارگردان سینما به عنوان اعضای هیات علمی چهارمین همایش مطالعات فیلم کوتاه تهران معرفی شدند. این رویداد با محوریت نگارش مقاله‌های علمی - تخصصی با موضوع «ژانر در سینما» از اسفند ۱۴۰۰ کار خود را آغاز کرد و بعد از گذراندن مراحل دریافت و ارزیابی اولیه چکیده مقالات در نهایت با ارائه شش مقاله علمی توسط پژوهشگران امروز در خانه اندیشه‌ورزان از ساعت ۱۵ و معرفی مقالات برتر به کار خود پایان می‌دهد. شایان ذکر است که دبیری علمی چهارمین همایش مطالعات فیلم کوتاه تهران را که به همت معاونت آموزش و پژوهش انجمن سینمای جوانان ایران برگزار می‌شود، منصور براهمی به عهده داشته است.

یادمان

۲۶ آذر سالروز درگذشت مولانا

جلال‌الدین محمد بلخی (مولانا) در ۶۳ سالگی و در روز یکشنبه پنجم جمادی الآخر سال ۶۷۲ هجری قمری برابر با ۲۶ آذرماه بر اثر بیماری ناگهانی درگذشت. در قونیه هر سال مراسم ویژه بزرگداشت مولانا تا ۷ تا ۱۷ دسامبر (۱۶ تا ۲۶ ماه آذر) برگزار می‌شود. در ترکیه به شب وفات مولانا شب عروسی یا وصلت مولانا نیز گفته می‌شود. مردم این روز را به علت وصال مولانا با معبود خود جشن می‌گیرند. گفتنی است آرامگاه مولوی در شهر قونیه، میان دو استان آناتلیا و آنکارا واقع شده است و مکانی بسیار دیدنی برای گردشگران و علاقه‌مندان شعر و ادب دنیاست.